



NORGES HØYESTERETT

Den 19. april 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Matheson og Steinsvik i

HR-2021-826-U, (sak nr. 21-055962STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Daniel Storrvik)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Pia Elsebeth Skjørshammer Klafstad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder fortsatt varetektsfengsling på grunn av bevisforspillelsesfare og gjentakelsesfare, hvor det også er fastsatt brev- og besøksforbud.
- (2) A er siktet for en rekke forhold, blant annet for vold og trusler mot en tidligere kjæreste og hennes foreldre. Siden september i fjor har han vært fengslet og løslatt flere ganger. Han har nå vært fengslet siden Vestfold tingretts kjennelse 12. mars 2021, begrunnet i både bevisforspillelsesfare og gjentakelsesfare. Han har siden denne kjennelsen også vært undergitt brev- og besøksforbud.
- (3) Vestfold tingrett avsa 9. april 2021 kjennelse med slik slutning:

«A, født 00.00.1985, kan fortsatt holdes i varetektsfengsel inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 7. mai 2021 kl. 17.00, og undergis brev- og besøksforbud i inntil fire uker.»
- (4) A anket.
- (5) Agder lagmannsrett avsa 14. april 2021 kjennelse med slik slutning:

«Anken forkastes.»
- (6) A har anket til Høyesterett. Han har anført at bevisforspillelsesfaren og fastsettelsen av brev- og besøksforbud er begrunnet i en siktelse for voldtekt som ikke er en del av fengslingssaken. Tingretten og lagmannsretten har ikke tatt stilling til om det er skjellig grunn til mistanke for dette forholdet. Forsvarer har heller ikke fått tilsendt dokumentene i voldtektssaken. Det

anføres videre å være grunn til å tro at voldtektssaken kan ha virket inn på rettens vurdering av gjentakelsesfaren.

- (7) *Påtalemyndigheten* har påstått anken forkastet.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388.
- (9) Forsvarer har gjort gjeldende at det i begjæringen om fengsling er vist til en siktelse for voldtekt.
- (10) Verken tingretten eller lagmannsretten har tatt stilling til om det foreligger skjellig grunn til mistanke for overtredelse av straffeloven § 292, jf. § 291. Dette forholdet kan da heller ikke begrunne at det spesielle fengslingsvilkåret i straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2 er oppfylt, jf. Rt-2006-1726 avsnitt 12.
- (11) Ankeutvalget finner det imidlertid klart at verken tingretten eller lagmannsretten har begrunnet bevisforspillelsesfaren i siktelsen for voldtekt. Det fremgår av begrunnelsen, både fra tingretten og lagmannsretten, at både bevisforspillelses- og gjentakelsesfaren er vurdert opp mot forholdene i siktelsen av 6. april 2021 (dok 12,05), som danner grunnlaget for fengslingen.
- (12) Det er heller ikke for øvrig feil ved lagmannsrettens lovtolkning eller saksbehandling knyttet til vurderingen av om fengslingsvilkårene i straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2 og 3 er oppfylt, eller til lagmannsrettens forholdsmessighetsvurdering. Anken forkastes derfor på dette punkt.
- (13) Når det gjelder brev- og besøksforbud, er det i rettspraksis oppstilt følgende begrunnelseskrav for bruk av slike restriksjoner, jf. HR-2019-770-U avsnitt 11 og 12:

«Det følger av straffeprosessloven § 186 tredje ledd at kjennelsen skal angi ‘på hvilken måte etterforskningen blir skadelidende om ikke den fengslede blir underlagt forbud eller kontroll etter bestemmelsen her’. Det er i den forbindelse ikke tilstrekkelig å vise til det generelle fengslingsgrunnlaget, og heller ikke å vise til at formålet med restriksjonene er å hindre bevisforspillelse, jf. Rt-2008-111 avsnitt 13 og Rt-2011-946 avsnitt 18. Og der det er besluttet brev- og besøksforbud, må det fremgå uttrykkelig eller av sammenhengen at også brev- og besøkskontroll er vurdert, jf. Rt-2011-171 avsnitt 11.

Det følger av dette at lagmannsrettens begrunnelse er for knapp når den bare henviser til at ‘hensynet til etterforskningen’ tilsier at restriksjonene opprettholdes. Lagmannsretten skulle også angitt *på hvilken måte* etterforskningen blir skadelidende og det skulle fremgått at brev- og besøkskontroll er vurdert så langt brev- og besøksforbud er fastsatt.»

- (14) Lagmannsretten har tatt påtalemyndighetens begjæring om at siktede skal undergis brev- og besøksforbud i fengslingsperioden til følge, og har utelukkende begrunnet dette med at «[f]ortsatt fengsling med restriksjoner er nødvendig». En slik begrunnelse er ikke tilstrekkelig, heller ikke når begrunnelsen leses i sammenheng med lagmannsrettens begrunnelse for bevisforspillelsesfaren.
- (15) Lagmannsrettens manglende begrunnelse må også ses i lys av at heller ikke tingretten har gjort en konkret og fornyet vurdering av nødvendigheten av fortsatt brev- og besøksforbud,

herunder om brev- og besøkskontroll kan være tilstrekkelig. Nødvendigheten av fortsatt bruk av restriksjoner må vurderes konkret for den enkelte fengslingsperioden.

- (16) Ankeutvalget finner etter dette at lagmannsrettens kjennelse må oppheves så langt den fastsetter at siktede skal undergis brev- og besøksforbud i fengslingsperioden.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves for så vidt gjelder fastsettelsen av brev- og besøksforbud.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)